

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ-BÉLABÁNYASZ. K. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolós szerkesztő és kiadó:
VÖRÖS FERENCZ.

Laptulajdonos:
JOERGES AGOST óz. és fia

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra ezimendő.

HIVATALOS HIRDETESEK DÍJA:

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 szónál 50 krral több

Magánhirdetések megállapítás szerint számítatnak.

Nyilt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélszögdíj minden hirdetésért 30 kr

== Kéziratok nem adának vissza. ==

Hivatalos rész.

6957. sz.

1896.

Figyelmeztetés!

A városi törvényhatóság igazoló választmánya f. évi szeptember hó 21-én tartott ülésében a törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjainak 1897. évre érvényes névjegyzékét megállapítván, az a városi főjegyzői hivatal helyiségében közszemlére kitéve van; a kitétel határideje 1896. évi november hó 7-ike, mely napig bezárólag az igazolt választmány elnöke Dr. Tóth Imre utján az eselleges felebvezések az állandó bíráló választmányhoz beadhatók.

Selmeczbányán, 1896. évi szeptember hó 23-án
Bernhardt Adolf, h. polgármester.

6930. szám

1893.

Értesítés.

Ertesítem a t. adózó polgárokat, hogy a v. tanács ez. kir. városnak költségvetési előirányzatát az 1897-ik évre tárgyalta és megállapította és hogy ugy a költségvetési javaslat, mint ja részleteket felderítő nyíratok 1896. évi október hó 6-ig bezárólag a v. számvétség hivatalos helyiségében közszemlére kitéve vannak.

Selmeczbányán, 1896. évi szeptember 21-én
Bernhardt Adolf, h. polgármester.

5843. sz.

V. V. 1896.

Hirdetmény

a népfelkelés jelentkezéséről.

Az 1893. évi XXXVII. törvénycekk alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a honvédségben ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik nép-

TÁRCZA.

G. Veray Zsigmond.

A kis Amor igazán demokrata isten, cseppet sem válogat abban, hogy kit vegyen ezéba nyílval, kit sebezzen meg a szerelem ádes bus érzetével. Még abban sem válogat, vajjon az illető centrum letette a maturát, vagy elbukott-e azon.

Egy szép napon, mikor a mosolygó nap sugar szeliden tűzött le a kis kertben lévő szászorszékpekre, és a kálitkában a kanári is felvidulva dalolta énekét, mindenki kint volt a zöldben, mindenki örült a természet ezen varázos szépségének és a ligy fuvallom szerelmes pezsgésbe hozta az emberek véreit, G. Veray Zsigmond otthon üldögélt s csendesen lapozgatott kis szobakéskájában egy Gönczy-ábracézt, mikor is az ablakon egy csokolivaló kis barna fej nézett be s megpillantva Zsiga urat, kedves zavarral mentegelt:

— Bocsanat Veray ur, ha haborgatom de ide másított kedves mamája, hogy növekkéjét itt találom.
— Oh, kisasszony, — sóhajtott Zsiga ur, — szemmi észre szem haborgat.

(Veray Zsigmond selepített egy kicsit, hát a történeli hűség kedvéért írom le beszédjét a hogy elmondotta)

Még a pokok is kibújhat Zsiga úrnak nem legjobb reudben tartott szobája sarkából, a kedves női hang és a hájos esiesérgés hallatára, mert bizony ez ritkaság volt nekik. De nem maradt sokáig a kis Janka. Kedves pukedivel kilibgett az ajton.

Es elfőtt láthatatlanul a kis demokrata Amor isten, s lövsere felvonva nyílt ide-oda elzsongatott míg a Zsiga úrnak belöhetett a szivébe.

főlkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva f. évi október-hó 13-án és 14-én Selmeczbányán az óvári tornateremben személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak és pedig a következő sorrendben:

F. é. október hó 13-án reggel 8 órától kezdve az 1854-1860 évbeli születésűek, f. é. október-hó 14-én reggel 8 órától kezdve az 1861-1877 évbeli születésűek.

Az írásbeli jelentkezéshez a rendőrkapitány hivatalban ingyen „Jelentkező lap” kapható, melynek kitöltésére nézve a rendőrkapitányi hivatal és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéskor az utolsó katonai okmány (végelbocsátó levél, kiléptibizonyítvány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig esatolandó.

Az itt tartozkodó de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint a magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 egész 100 frtig terjedhető pénzbéli büntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel, büntetettetik.

Selmeczbányán, 1896. évi szeptember hó 11-én.

Krausz Kálmán, rendőrfőkapitány.

Bucsiunk egyik tanúsága.

Nem arról a főbb tanúságról szólnak alábbi sorainkban, mit egy-egy szenthely köré seregelt buzgó embertömegnek, a hívők seregének látása, tanulmányozása nyújt, s a mely azt a meggyőződést kelli az elfogulatlan szemléletben, tartozzék ez bármely hitelekeztet, hogy a seregléseket, e hűbántat vallónat-

II.

Egy délután, jó idővel azután, hogy G. Veray Zsiga, avval, a kis fekete hajú bebével megismerkedett, ismét a szobájában ül s a lehető legnagyobb erő megfeszítéssel iparkodott pelyhedezni kezdő bajuszát kipödöríteni. De biz az nem ment és G. Veray Zsigmond elkezdett monologizálni:

— Bajusz! . . . Hát mért vagy oly kiesi?! — A füleimből a fölösleget milyen szívesen váltanám be bajuszra.

De annak az aranyos kis Jankának is minő esunya gyondolatái vannak.

A mulkior, mikor az első versemet megírtam hozzá, az nagyon tetszett neki, én, hogy még jobban tesszem neki, elővettem zsebkendőmet s a földre terítettem.

— Mit csinál, —kértd tőlem Janka, — Szerelmel fogok vallani kisasszony, — mondám illő hangnyomattal, de kerem ez új ruha, hát zsebkendőre térdelék.

— Ugy, — mondja nevetve. Jó napot Zsiga ur, — és kifutott.

Azóta sok verset írtam hozzá s egyik az „Első órés” című melyben szívemnek íranta való érzelmét ocsételém, annyira megtetszett neki, hogy elragadtatásában ezt mondta:

— Kedves Zsiga úr én is szeretem magát épp úgy mint a hogy ön írja e versben és (hisz ön könyvelő, tudja mit jelent ez) javára írtam egy csókot, a mit akkor vehet át, ha a bajuszát kipödörheti.

— Ej ilyen esztalan kis lány, — folytatta Veray Zsiga ur — hanem türelme; az összes bajuszpedrökkel kísérletet teszek s ha megnő a varva várt bajusz át fogom venni Jankától a javamra írt csókot.

— Istenem! micsoda lány! A szemé az ember szivét, még ha spongyiából van is, lángra gyújtja, —

sokat, a lelkiismeret és hit különféle alaplól kiinduló s ugyanannyi formában nyilatkozó kitérésit, nyilvánulását lélektani törvény szabályozza, azok valóságos lelki szükségletek, melyeknek kielégítetlen volta végzetlen fájdalomnak válnék okozójává, s ezernyi ezer ember lelkének, életének rosszra alakulásához szolgáló indító okul.

A lélekben forrongó hit, ez a Végtelenhez való végtelen ragaszkodás, szeretet ily alkalmakkor kielégítést talál, a lelki keservek, melyekhez az előélet s az élet bő anyagot szolgáltatott, itt enyhülést lehet, a testi fáradsággal jötevény összhangba jöhet a lelki fáradság, a minek híján bomlás támadna a Teremtőnek abban a műalkotásában, melyet külső és belső embernek ismerünk.

Nohát, ha ilyen nagy hatása van annak a bucsujárásnak, a belső küzdelem ama kitörésének, melynek hangja ezernyi embertársunk hangjával száll az ég felé, akkor hajoljunk meg annak a régi kornak emez alkotása előtt, mely egyebek között arról is nevezetes, hogy a belső emberrel többlet foglalkozott, mint a mai kor.

Ezek előrebocsátása után térjünk a tárgyunkhoz, ahhoz az egyik tanúsághoz.

Melyik lehet az?

Ha Kalváriának felé vesszük utunkat s városunk kapuján áthaladva csak néhány lépést is teszünk, már lelkét rázó látvány tárul szemünk elé, abban a kolducsosorban, mely az utat ellepi. Majd tovább haladva még nagyobb csoporttal s iszonyúnál iszonyubb betegségben szenvedőkkel találkozunk, kiknek fájdalmas könyörgései könnyekig hatják meg a buzgó bucsujárt, aki azután nem győzi az aprópenzt a zsebkendő sarkából kiszedgetni, míg a kissé ridegebb kedélyű szemlélő az üzletszerű jukkialást is kiveszi a könyörgések zajából s közönyösen halad el mellettük.

a haja, az a bűvös haj, ebben van az ő erőssége, ebben fogódik be a gyenge emberi ész, mint a pók hálójában a légy, — az arca, gyengédben pirossas arc, melyhez képest a Rafael angyal-arczal valóságos mázolások, — a termete meg olyan tökéletes, mint nekem egy . . . versem sem . . .

De iszen csak meglegyen a bucsuzom . . . Ezzel bekente leendő bucsuz helyét s átszellemült arczal néz a plafonra czeruzát rágra.

III.

Sok idő telt el, míg G. Veray Zsigmond bucsuz megnőtt. Sokat kellett szenvednie, sok bajon átment, s hogy mindezt szerencsésen leküzdhetne, csakis óriási lelkierőjének köszönhető.

Egyzer éppenséggel megkísérték, mint szent Antal a pusztán.

A kísértők szép, fess kisasszonyok voltak, akik látogatába jöttek Veray nővérehez.

— Az egyik, — Fenő Regina, — megkérdezte tőle.

— Ugyan Veray ur, ha szabad kérdeznem, ír-e ön még?

Veray uram gyorsan válaszolt:

— Igen, kisasszony, a Molnár ügyvéd ur irodájában.

— De nem úgy értem, — igazítá helyre szavait Regina, — hanem foglalkozik-e még Veray ur a költészettel?

Oh igen, — mondá Veray örömmel.

— S milyen szép, milyen gyönyörű verseket ír, — mondja ábrándosan Marosy Nellike.

— Az még semmi — szól Zsigmond, — most újabb szerelmes verseket is írok. Tessék csak ide hallgatni.

Ezzel egy papirt vett ki zsebéből s torkát köszörülve, olvasni kezdí:

A ki sem a naiv lelkű bucsújárónak, sem a rideg lelkű szemlézőnek a szemével nem nézi az itt eléje táruló jeleneteket, az arra a meggyőződésre jut, hogy a koldusok karában az igazi élet létkörzódik vissza; itt is a nagyobb hangunk, a nagyobb zajt támasztónak van előnye, de arra is, hogy igazi szenvedők, borzasztó betegségekkel sújtottak is vannak közöttük, kiknek segítése emberbaráti kötelességnek volna, olyan szent kötelességnek, melynek elmulasztása a társadalomnak, a közigazgatásnak, mindnyájunknak közös vétke.

Hát az a temérdek fillér, a mit buzsóság és szánalom a kezökbe ad, nem segít a nyomorultak nyomorán?

Lehet, hogy egynehányon segít, de a tapasztalat azt mutatja, hogy a legnagyobb résznek inkább romlására van e könnyen nyert segítség.

Hogy ezt megörthessük, nézzük csak, kikből áll e szánandó csoport? Olyanokból, akik önhibájukból vagy véletlen balesetek és nyavalyáktól kerültek a koldusok sorába, a hol egyidejűleg megőrizték ugyan többé kevésbé romlanságukat, de idővel ők is az árral kezdtek úszni s azzal usznak is.

Ez az ár pedig veszedelmes, és csunya.

A szenvedés, s nyomor szülte elkeseredés ugyanis iszákosságba kergette a nagyobb részt, ennek a minden vétek csiráját magában foglaló szenvedélynek a karjaiba, s így az a szánalmas alak, melynek láttára szívünk megindul, gyakran egy óra múlva, mikor a koldulás munkaidejének vége s az alkony homálya elfedi a nagy közönség szeme elől, a leggarázdabb veszedelmű, igazi baromná aljasul, ki irigylően a másoknak jutott alamizsnát, este bántó szóval, majd az italtól elbódítva ököllet, bottal elégtit ki bosszuját amúgy is szerencsétlen sorosán. Ilyenkor az a koldustanya, a hová e szerencsétlenek a szomjuságtól üzetve összerövidnek, borzalmas látványt nyújt. A méreg ital minden kézben, istenkáromlás az ajkakon, melyekből neheztesülők, vadjúk, szidalmuk vehető ki az emberiség ellen, nyomorult sorsuk miatt. A zsvajt mind hangosabbá válik s csodák csodája, itt is részeseülhetünk abban a testamentumi látványban, hogy „a bének járnak s a nének megszólalnak”, és pedig ugyan-csak járnak ám! A jobb érzelmű szerencsétlenek borzadva menekülnek e tivornyá színhelyétől, melynek csunya képét elfedi az éj homálya. Az ott maradtak másnap fölkeredve új bucsúhelyre költöznek s még ki sem józanodva újból kezdik ezt az életet, melyet emberbaráti szempontból csakis szánalmasnak ítéltünk.

Ebben a szánalmas életben ott látjuk a bűn felfőjtőjét a kisdeteleket, a vakvezetőket, a kikkre, ki tudja, hol tettek szert kenyéradóik.

Azt az érzést nem kísérlem meg leírni, a mit, 5-6 íly leitatott gyermek rakásra hant letemének, látása kelt! Igen, telem, mert hisz teljesen élettelennek váltak azok, az élethez italtól. A napi munka végeztével siettek a szülők, a kenyéradók a méreg-italal őket elaltatni, hogy valahogy meg ne szökjenek, el ne tevéjenek tőlük.

Első érzés . . .

Mikor önt megláttam kisasszony,

Ugy nézett ki, mint egy szép álom,

Nagyon magába szerettem, jaj bizony,

S ön nem tudja, hogy az én ideálmom.

A lányok jelentősen összenéztek, Zsiga pedig felsímlva haját, kinyilatkoztatta, hogy:

— Tovább még nincs,

— De kár, — sajnálkoztak a lányok, — igazán gyönyörű.

Zsiga urnak keblét a büszkeség annyira megdagasztotta, hogy fojtó lett neki a szoba levegője, ki kellett neki jönni az ő szentélyébe, a kis szobácskájába, s a divánra dőlvé mondta:

— No ezek szerelmesek belém . . . De hiába, én csak Jankát szeretem . . .

A lányok pedig, alig hogy kiértek Verayektől, nem bírták magukat a kacagástól visszatarítani.

IV.

Az olyan nagy sziv, mint H. Veray Zsigmondé, az olyan nagy terminus alatt, a meddig a bajusza meg nem nő, nagyon sokat szenvedett.

Hanem Zsiga filozófus volt, ő tudta, hogy előbb utóbb mégis csak megkapja az ígért esőket, a kis Janka bitor ajkáról.

Arra nem is gondolt a jámbor, hogy míg őt a kis pajkos Janka csókál hitegeti napról-napra, addig biz ő szívesen kiutalványoz esőket másnak.

Fekete hajú, barna fru volt az a másik, és már a bajuszára sem kellett várni, megvolt az is.

De iszen egészen más volt ő, mint Veray. Nem irt ugyan verseket, hanem olyan édesen tudott beszélni, hogy a kis Janka igen szívesen hallgatta.

. . . Ez alatt elerkezett a nagy nap, mikor G. Veray Zsigmond bajuszt komolyan kézbe foghatta s ezzel a Zsiga reményének csillaga naponta kezdett ragyogni, s boldogsága felhagott a telőpontra, ugy,

Szánom e szerencsétleneket, szánom bűnös kenyéradókat, és e szánalom ajda tollam alatt a kérés: vegye a közigazgatás, a község, vegyék általában a hatóságok komolyabban a koldus ügyet, oly komolyan az a törvény is veszi.

Mit hasznal az felebaráti szeretet hangoztatása az ajkon, ha könyörület nélkül tekintjük annyi felebarátunk nyomorát? és a hatalmunkban álló övointézkedések alkalmazása nélkül nezzük el annyi nyomorultnak a bűn felfőjtője esetét?

Minek a közegészségügyi törvény? ha annyi óvó-és iskolaköteles gyermeknek koldusvezetővé s így szintén koldussá nevelődését eltűrjük, sőt azt egyenesen azá neveljük?

Ha ez isteni és emberi törvényeket e szerencsétlenekkel szemben is alkalmazzuk, úgy édes hazánk színebbel szebb bucsujára helyel, az ajtatlanság és színelhelyi mentek lesznek egy elszomorító, szánalmat gerjesztő látványtól: a kolduscsoporthoz, de a mi a fő: a még kigyógyítható betegek kigyógyíthatnak, a többiek ápolásban részesülnek, az ártatlan gyermekeket pedig a társadalom hasznos tagjaivá neveljük. Mennyi bajt hárítanánk el, mennyi nyomort enyhítenénk így!

De hát oly nagy áldozattal járna az, a mit mi kívánunk?

Azt hisszük, hogy semmi áldozatot sem kívánna tőlünk ez fődvs felebaráti ezet.

Az a sok fillér, a mit most a hívők serege a koldus kalapjába vet, ép úgy befolya a gyűjtő szelencébe is és talán még nagyobb mennyiségben, mert az adakozó tudná, hogy ez csakugyan a koldus javára és nem egyszerűsindin pálinkára is fordíthatik.

Ebből a sok fillérből helyenként oly koldus tanyaikat létesíthetünk, a melyek nem a nyomornak és a vele járó bűnöknek, hanem a felebaráti szeretet és erkölcsös életnek lennének tanyaivá.

A ki ennek a lehetőségben kételkedik, az a felebaráti szeretetben, a könyörületességben is kételkedik, az nem lát a bucsújárók szívébe, a hol ez az érzés csakugyan honol, s a kiknek mindegyike venni és adni egyaránt forrón vágyik e szent helyeken, venni büzdítő szót az isten szolgája ajkáról az élet nehézségeinek leküzdésére és vigaszt a szenvedéseiktől, és adni a vett jöket a könyörületesség oltárára. A könyörületesség ez oltárára adott fillerekből dúsan fenntarthatnák magukat a szent helyek, szent épületek, de a koldusok háza is felépülhetne belőle.

Tegyük meg ezt, kövessék tanácsunkat az erre hivatottak mint bucsúink egyik tanúságát. T—i.

Közigazgatási viszonyaink az 1895-ik évben.

(A beszercebányai kereskedelmi s iparkamara 1896-évi jelentéséből)

A mi pedig az őstermelés harmadik, szinte fontos ágát, a bányászatot illeti, az különösen a közön-

hogy Zsiga hangos kitérésekben adott örömeinek kifejezést.

Megadván a várva-várt bajusznak az utolsó ke-
nelet, utra kelt Jankáékhoz.

V.

Janka kisasszony szobájában ült, s valami kézi-munkán dolgozott. A lábánál pedig az ő kis, fekete bajuszu Rómeója terdelt s éppen Verayról beszélgettek.

Janka vitte a szót, a fru Vágó István pedig föl-bámult a lány szép érzéke szemébe, s ugy hallgatta mohón a kis lány beszédjét.

— Hallgassa csak — mondja Janka a barna fiúnak, — annak a kiálhatatlan Veraynak egy csókot ígertem egyszer, amit ő akkor kap meg, ha a bajusza megnő. — S ha ő jönne, hogy válsam be ígéretemet, mit csináljak?

— Majd elvégezem én, — szolt Vágó Pista.

— De hisz maga nem ismeri, édes, Verayt, — felelt neki Janka, — s Vágó még nem is válaszolhatott Jankának, amikor felpattant az ajtó s rajta Veray Zsigmond ugrik be.

A közönség után elkezdte türelmetlenül:

— Janka, édes kis Janka, az ígért csókért jö-
vők. Nézze a bajuszom mily nagy már.

Janka megpördölte a Veray kendős bajuszt, és egyet hunyorított szemével Vagonak, ki az ott heverő ollóval a Veray bajuszt — levágta.

Mint szembet vett ordított fel Zsiga u s Jankát esőket, mindent felejtve rohant háza, fel bajuszt kezében tartva . . .

Később pedig, mikor Janka Pistával véletlenül a G. Veray Zsigmond lakasa előtt ment el, látta mint hajigálja ki Zsiga a bajuszpödröket egymás után . . .

Január.

bányászat terén igen szép haladást tett, de az érzet-
termelés is, tekintettel az üzem intenzív módjára,
évről-évre szebb eredményeket tud felmutatni.

Epen kamarai kerületünk az, a mely bányász-
szat tekintetben ósregi időkől fogva igen nevezetes
szerepet játszott hazánk gazdasági életében, s a külön
rész illető helyén a szokottal bővebb helyet szentelünk
ép emnélfogva e kiváló fontosságú művelési ágak, s
örömünkre szolgál konstatálhatni azt, hogy a hanyat-
lásnak indult bányászat, fejlődésnek indult.

A mi az ország ipari viszonyait illeti, ezek a
gyáripar terén feltétlenül haladást mutatnak, ellenben
a kisipar terén kétségtelen hanyatlás, bár a mult év
folyamán az országserzte megtartandó milleniumi
ünnepélyekre, és kivált a kiállításra való előkészületek
ugyszólván az egész országra kihatással voltak, és
különösen az építési és díszítő iparok legelőbbjének
bő munkát szolgáltattak.

A mint jelentésünk ipari részében bővebben
kifejtendjük, házi iparunk, ha nem is örvendett különös
haladásnak a mult évben, mégis azon uton van, a
mely a fejlődést részben biztosítja, s különösen a vászon-
szövő házi ipar az, a mely egy felvidéki tekintélyes
cég által több irányban vezetve, az azzal foglalko-
zóknak elég jó jövődelmet biztosít.

A kézműipar kerületünkben legtöbbszörre pang,
bár a milleniumra való előkészületek itt is bizonyos
éleltséget hoztak a hosszabb idő óta tapasztalt tespedés-
be, sajnos csak az, hogy ez örvendetes jelenség
alig lesz tartós, hanem a milleniumi ünnepélyek után
ki tudja megit mennyivel rosszabbra fordul sorsa.

A gyáripar azonban kerületünkben örvendeten
gyarapodott, s habár ama 13 nagyobb üzlettel
között, a melylyel gyárának száma a mult év folyamán
szaporodott, van több kisebb nevezetesség, viszont
vannak olyanok is, a melyek házi iparunk általános
emeléséhez is nagyban hozzájárulnak.

Ilyenek pl. Klinger Henrik első magyar vitrola-
vázson, len és jute árúgyára Liptó-Szt.-Miklóson, a
mely bizonyára csak az utóbbi időben fejlődésnek
indult textil iparunkat fogja emelni; Geramb János
József-féle bányaegetet ezüst árúgyára Alsó-Hámorban
nem kevesebb mint egy millió forint tőkebefektetéssel;
továbbá több nagyobb téglagyár, gőzfűrés, sör és
szeszgyár stb.

Kereskedelmi viszonyaink a mult év folyamán
javunkra nem igen változtak, a mennyiben nyester-
ményeink arát a külföldi konkurrenzia még mindig
igen nagy mértékben szorította.

Különösen Oroszország és Amerika az, a mely
bő terméseit minden áron piacra hozza, s mitán
gy az egyik, mint a másik országban oleso munkaerő
és nagyterjedelmű, eddig nem cultivált, tehát ki nem
merült földterületek szántatlanok fel, azok sokkal elő-
nyösebb helyzetben vannak mint hazánk, a hol a föld
termékenységét már mesterséges uton kell fokozni, a
mi az elég drága munkaerő mellett sokkal nagyobb
költséggel jár, mint az elébb említett országok ter-
melése.

Oroszország különben már az állati termékek
terén is nagy konkurenzia lett hazánknak, a mennyiben
baromfi és tojás igen nagy mennyiségben jön Ausztria
piacaira, sőt hazánkba is.

Különfelek.

— Egy munkatársunk kitüntetésé. Ferdinand
bolgár fejedelem Ripka Ferencz fiatal magyar írónak,
lapunk egyik munkatársának „Gödöllő a királyi család
előthona” cz. művétért a bolgár koronarendet adta-
mányozta. Ez már a második kitüntetés, melyben fiatal
írónk uralkodók részéről részesült. A díszes művel
olvasó közönségünk figyelmébe melegen ajánljuk.

— Központi bányászati intézet Budapestben. A
magy. kir. kormány által bízottva, Siemens és Halske
világ-cég által támogatva és F. A. R. k. dr. Schenck,
Rochelt, dr. Schnabel-Maunve, Ganz és társa
budapesti, Krupp-Grusonwerk magde-
burgi Siemens és Halske bécsi, berlini és budapesti
cég és egyéb szakemberek közreműködésével
P o l l a c s e k Emil ismert gépzélmérnök vezetésével
Budapestben, Báthory-utca 12. sz. a Központi bányászati
intézet létesült, amely az a feladatokat tűzte maga
elő, hogy a magyar bányászatot emelje, azt elegendő
főkével lássa el, az ország ásvány kincseit értékesítse,
még pedig mindezt bányászati, földtani, vegyi és kohászati
kérdésekben feltétlenül megbízható szakvélemények
szolgáltatása által, továbbá bányatermékek feldolgozása
körül szakszerű felvilágosítások és tapasztalati tanácsok
adása által. Ezen központi bányászati intézet elektro-
litikus osztályában és kémiai laboratóriumában fémek-
nek szegény cserékől kísérletképpen, ugy mint nagyban
való előállításával fog foglalkozni. Az intézet részletes
programjából még a következőket emeljük ki. A me-
tallurgiás és vegyi nagyipar körébe tartozó szabadal-

mak és találmányok megszerzése és értékesítése, nem elegendő kiaknázólt bányaművek finanszírozása, a bányászattal és kohászáttal termelt nyers anyag feldolgozása, gyárak és műhelyek alapítása és létesítése, mindennemű szükségleti eszközök, gépek és eszközök beszerzése. Magától értetődik, hogy ilyen intézet helyes, szolid és szigorú szervezeti vezetés mellett az ezen tereven való pangásnak véget fog vetni és Magyarország bányászatainak és kohászatának új lendületet fog adni, a tőkének pedig gyümölcsöző elhelyezést fog biztosítani.

— **Már ezt is elvisszük.** Az orsz. magyar bányászati és kohászati egyesület III-ik közgyűlésében elvben átvették a javaslatot, hogy az egyesület székhelyét Selmecezbányáról Budapestre helyezze át. E végből egy bizottságot küldött ki a közgyűlés azzal, hogy erre vonatkozólag a jövő évi közgyűlésen tessen részletes jelentést.

— **Selmecezik a kiállításon.** A selmecei 4-ik csoport az eddigi megállapodástól eltérően nem október 4-én, hanem 7-én indul a kiállítás megtekintésére. A kiállítási igazgatóság hely szűke s ellátási nehézségek miatt volt kénytelen az indulás idejét megváltoztatni. Minthogy e távirati értesítést még nem közölték minden egyes jelentkezővel, sielünk azt az uton is közzé tenni. E változtatás az iparosok 2-ik csoportjának indulását nem érinti. Iparosunk október 4-én reggel indulnak s Zólyomban hozzájuk csatlakoznak a koronaiak.

— **A helybeli betegsegélyző pénztár** tagjai indosították, hogy a rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú iparhatóság engedélye folytán, az eddigi napi alapberekken kívül, átlagos napibér gyantát f. évi október havától kezdve 1 frt. 60, és 1 frt 80 is a járulék kiszámítása alapjául felvehető. A pénztár azon tagjaitól kik járuléka, ezen magasabb osztályzatok alapján befizetni kívánják, felkértem, hogy szándékukat alulírt igazgatóságnál mihamarabb bejelenteni szíveskedjenek. Selmecezbánya, 1896. szeptember 22-én. Öszvárdi igazgató.

— **A magyar harci vitézség lelkesítő nagy képe** látni el előttünk, ha a most vett füzetet lapozgatjuk a Szalay-Baróti-féle „Magyar nemzet történetének. Szamszerint a 46-ik füzetben egész sorozata a törökkel vívott csatáinak vonul el előttünk írásban és gazdag, egykoron képdíszben. Rudolf királynak kedvez a harci szerencse. A török uralom fényesillaga halványodni kezd Magyarországon és a hosszas háborusodások után közelgünk az 1608. évhez, mely az óhajvadászotól béket hozta, bár rövid ideig. Füzetünk egy rendkívül szép és művészes kivitelű kép-mellett díszíti „Az ifjú Tökély menekülése” címen. Székely Bertalan után. Ezen felül következő érekesnél endekesbő illusztrációkkal bővelkedő füzetünk, u. m. Mária Krisztiána főhercegnő, Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem neje, Mansfeld Károly herceg, Esztergom ostroma 1595-ben, Visegrád ostroma 1595-ben. Sínán nagy vezér, Torzói ostroma 1595-ben, Csata Gyurgyevonál (a hist. Chron. Pannoniae ez 1607-ben megnevezett műből) Temesvár ostroma 1596-ban. Hatvan megvétele 1596. VI. Mohamed szultán (Egykor mellette) Eger ostroma 1596-ban. A mezőkeresztesi csata. Báthory Endre bíboros aláírása. Báthory Endre halála. Báthory Endre feje. Mihály vajda. Bástya György. Bástya emléke. Tata visszavétele 1597-ben. Pápa visszavétele 1597. Pálffy Miklós a győri hős arcképe és aláírása. Győr visszavétele 1596-ban.

— **Az átalakított Pokol.** Három hónapi nagy munka után a Pokol-körképén vették nagy átalakítások, melyeket Federico Balloster, a kiváló olasz művész vett el előző festő-társával, elkészültek. Csaknem egészen át dolgozták a körképet, mely most minden rémes szépségével, megdöbbentő igazságával teljes hatást tesz. Az egyes és most már számokkal állított óriási csoportok a plasztika minden csodáját demonstrálják. Az új háttérben mérföldesek esk a szemlélőre, behatárolhatatlan víztömegek, fűzel, tovaszálló lékekkel és az alakok sazezerrel tündelő fel. Teljes egészén új berendezésű a Pokol hangulatszerű, nhol sötétebb, helyenként káprázatos fényű világítása, melyet Legarito párisi dekloratórikus rendezett be és szerelt fel ugyanolyan minőségű izzolópákkal, a melynek a párisi nagy operában vannak használatban. Mindent egybevetve, az átalakított Pokol behatárolhatatlan társaság háttérrel, a csoportok új kidolgozásával, elrendezésével és újonnan installált világítással teljessé leszik most ennek a körképnek minden szenzációját.

— **A kiállítási sorsjáték nyereseméltárgyai.** A kereskedelmiügyi miniszter már kinevezte a kiállítási tárgysorsjáték nyereseméltárgyainak megvásárlására a vásárló-bizottságot, a mely már meg is kezdte a vásárlásokat. A bizottság összesen 19848 nyereseméltárggyal vásárolt össze, Ezek között lesz egy 20,000 korona értékű, egy 10,000 korona értékű, egy 9000 korona értékű és tíz 2000—2000 korona értékű. Az eddig vásárolt tárgyak közül kiemeljük azt, a melyik a maso-

dik főnyeremény lesz, s a mely pompás brilliant diadém, brillians brosból és egybár függőből áll. Várártal ezenkívül még a bizottság egy teljes uri szobaberedendezést is, mely mahagoni fábol bronz felszerelésekkel készült és a mely gyönyörű kivitelénél fogva a kiállítás ideje alatt melet fellétnél kellett. A többi vásárolt tárgyak a következők: egy gyönyörű ezüst ládca, egy nagy fedeles pokál, egy gyantámbros három gyöngygyel és egy rubinttal, két karpercz, 2 női és férfi oralanecz, három brillians gyűrű, öt díszes ezüstserleg, különféle ezüst asztaldíszek, három díszszekrény 1000—1000 korona értékben, egy dísznyalutakos toalett-tükör 2000 korona értékben, három szalonszek-1000—1000 korona értékben, porcellán díszlámpák, függő lámpák 400 korona értékben, tizenkét személyre való asztalkészlet stb. A vásárolt tárgyak egész részletes jegyzékét az érték megnevezésével és az eladó nevével együtt legközelebb közzé fogjuk tenni. A vásárolt bizottság természetesen napról-napra folytatja vásárlásait és minden csoportra kiterjeszti figyelmét, a hol csak a célnak megfelelő vásárolható tárgy van. Megyejezzük még, hogy sorsjáték, darabonként 20 krajczárjával, kaphatók a kiállítás igazgatóságánál, az összes dohánytözsdekből, továbbá a főelárústól helyeken: Károly-kört 24. szám, a honnan a fent előleges beküldése mellett bérmentve küldik meg a megrendelőnek a sorsjátékot.

— **A „Hiradó” egy régi számát kérjük és pedig az 1894. évi 30-ikat,** melyért viszont szíveségre vagy kézszeres árának megadására hajlandók vagyunk. Kinek t. előfizetőink közül e példány birtokában van, legyen szives azt címünkre a fenti feltétellel megküldeni.

— **Elhaltak.** 181. Palesek Emma ag. evang. 182. Stetanka Bela 7 hetes r. cath. Enterocatarech 183. ifj. Terény Eva 7 hónapos ag. evang. tüdőb. 184. Boldis Zsuzsanna 80 éves r. cath. végelyengülés 185. Kora Enil 13 hónapos izraelita tüdőb.

— **„Az Évszak”,** mely rövid mástél év óta a magyar hölgyközönség legkedveltebb divatlapjává lett, legutolsó számában a legújabb divatot legelőseinek mutatja be az összes divatlapok közül. A remek öszi öltözöket, felöltök, gyermekruhák szabását ott találjuk a mérték-megjelöléssel és a szükséges kelmennyiség meghatározásával a divatlapoz mellett nagy szabásban. Az öltözöketek és gyermekruhákban kívül felkarolja „Az Évszak” a pipérét is. Gyönyörű kalap-mintákat találunk a lapban, minden e legutolsó párisi divat bemutatása. Így a divatos nyakdöbröztök, melyeknek elkészítési módja is le van írva a pontos és felkülsmeretes magyarazatban. A divatos öltözöketek mellett mindig súlyt fektet a lap a fehéremű-vasrás és divatos kézimunkákra. Ajánljuk e kitűnő és legelősebb magyar divatlapot minden jó honleány figyelmébe, mert okos utasítás szerint sokat megtakarítunk és ezzel javára szolgálunk hazánknak. „Az Évszak” egész évre csak 4 frt. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal: VI. Király-utca 110, minden hazai könyvkereskedés és postahivatal.

Honti hírek.

— **Bérmálás Ipolságon.** F. hó 23-án ért bérmáló körútlában Ipolságra B. oltizár József felszentelt püspök, Ipolságra érkeztekör üdvözölő beszéddel és mozárlövészekkel fogadták. Az ünnepiesen felidézített és felzárzóltott városon keresztül egyesenes a templomba hajtatott, ahonnan kijövet az ipolsági polgári leányiskola növendékei virágot hintettek utjára. A plébániára ment azután Walter Gyula dr. esztergomi kanonok kíséretében, a hol az ipolsági intelligencia üdvözölte. Fogadásán a nagyszámú szép banderiumon kívül jelen voltak Tolh Lajos megyei főjegyző, Tolovich Kálmán fozámvevő, Marek Károly főszolgabíró, Szlavy Pal szolgabíró, Hedervary Lajos, Berkó István, Bedross Péter, Sighy Benő stb. Másnap a bérmalás után Ő méltóságá deputációkat fogadtott, melyek között az ipolsági st.-köz hitközség küldöttsége is jelen volt, a mi ezeknek igazán szabadelvű gondolkozására mutat.

— **Kirabolt persely.** Az ipolsági r. kath. templomban lévő perselyt, Balás János cipész tanuló feltevére, a benne lévő 7 frt és egynehány krt ellopta.

— **Elgázolás.** Poltin Janos ipolsági plebános kocsija vetetlenül elgázolta Veisz Antal rabb kis leányát. Szerencsére az ijedségen kívül semmi baj nem történt.

— **Árad az Ipoly.** Az esőszék folytán az Ipoly annyira magaradt, hogy több gazdának a rétfén lévő takarmányát elvitte. Azonban a víz állás az utóbbi napokban jóval esőkent.

— **Megyebizottsági közgyűlés.** Hontmegye törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember 30-án

és szükség esetén a következő napokban tartja rendes öszi közgyűlést. A tárgysorozat 52 pontból áll. Ezen gyűlést megelőzőleg az állandó választmány a közgyűlés tárgyainak előkészítése czéljából f. hó 23-án artott gyűlést.

— **Beszámoló.** A „Honti Lapok”-ból értesülünk, hogy a július 25-iki kórházünnep tiszta jövedelme fellüfuzetésekből 428 frt 14 kr. különfelekből 250 frt. 86 kr. volt.

— **Székhelyváltozás.** A nagycsalómiai járás székhelye f. é. május hó 1-étől Nagycsalómiaira lett átvéve.

— **Esküvő.** Janosó Kálmán kiskeszűi káptalani ispán f. hó 21-én tartotta esküvőjét Kleinkauf Károly lelkes földbirtokos leányával, Gizellával a tölgyesi kath. templomban.

— **Elenzéki pártgyűlés.** F. hó 28-án d. u. 2 órákor a hontmegyei ellenzék gyűlést tart, melynek tárgya képviselőjelölés a korponai kerület részére.

— **Sertészvész Hontban.** A mint tudosítónk írja Hontmegyében meg egyre járványos a sertészvész. A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint Alsó Zsember községben 114. Felső Bakán 80, Pereszlyében pedig 70 eset fordult elő.

— **Kitüntetés.** Nyáry Béla báró orsz. gyűl. képviselő hont-varsányi uradalma kiállítási arany érmet nyert.

Nyilttér.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként. sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt aru **postabér** és vámentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára **Zürichben**. Svajcza bizmizelt levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elfuteltetnek. 6.

Hirdetések.

Selyempapír, crepe-papír, és mindennemű **művirágkelléket**

J. Thebens Nachf. (M. Erler cégnek. Bécs XIII/5. és Schönlühner, Bozák Cassel. A legelősebb árak nagyban és detail-eladás esetén. A legjobb beszerzési forrás elárústók és tanítónk részére. Kész tárgyak és minták minden nemben nagy választékban. Kérjenek illusztrált árjegyzéket; küldőnk ingyen bérmentve. Nagyban és kicsiben eladás.

Tisztelettel alulírott értesíteni bátorodom a n. é. közönséget, hogy **Budapest VII. ker. Aréna út, 58. sz. a szemben a városligettel s így a kiállítás közvetlen közelében vendéglőt nyitottam a selmecezik, besztezercezbányai, levalak találkozási helyeül,** melyben kitűnő magyar konyhát, prima minőségű Dréher-féle sört és tiszta, hamisítatlan, természetes borokat tartok, s illetve t. vendégemnek kiszolgálók.

Jutányos árak és előzékeny kiszolgálás biztositlanak.

Magán lakások személyenként 1 forintjával kaphatók.

Kérve a n. é. közönség tömeges látogatását maradok mely tisztelettel

Budapest, 1896. április havában

Szilaveczky Flór, vendéglős.

Karácsonyi ajándékul a „Pesti Hirlap“ nagy képes Naptára.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Példányszám 50,000.

Mutatványszámokat ingyen.

Munkatársak:

Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Dr. Kenedi Géza felelős szerkesztő, Borostyáni Nándor, Kozma Andor (Koboz), Morgenstern Gusztáv, Murai Károly, Sas Ede, Kóbor Tamás stb.

Előfizetési díj:

Csak		PÁRISI DIVAT-tal	
PESTI HIRLAP		együtt	
Egy évre	14.—	Egy évre	18.—
Fél évre	7.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	3.50	Negyed évre	4.50

Minden hóban jegyzéknapló.

Kiadóhivatal: Budapest váci-körút 78. szám.

Báli, menyasszonyi öltözetek. Egyszerű öltözetek párisi izléssel.

Mutatványszám ingyen.

PÁRISI DIVAT

Megjelenik hetenkint egyszer.

SZINES, ÉLŐ MODELLEK UTÁN KÉSZÜLT FÉNY-NYOMATU KÉPEKKEL,

SZABÁSRÁJZOK, KÉZIMUNKÁK, ILLUSZTRÁLT REGÉNYEK STB.

Takarékosság izlés mellett.

Kimerítő magyarázat.

LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB MAGYAR DIVATLAP

Előfizetési díj:

Csak		PESTI HIRLAP-pal	
PÁRISI DIVAT		együtt	
Egész évre	8.—	Egész évre	18.—
Fél évre	4.—	Fél évre	9.—
Negyed évre	2.—	Negyed évre	4.50

Kiadóhivatal: Budapest, váci-körút 78. szám.